Härnösands kommun

REMISSVAR

Datum
2026-10-28

SKN 2026/661

Skolförvaltningen

Till
Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet

Remiss av betänkandet Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola (SOU 2026:37) U2026/01238

Sammanfattning

Härnösands kommun välkomnar utredningens ambition att stärka likvärdigheten i förskolan och förbättra barns språkutveckling.

Kommunen:

- tillstyrker förslaget om tydligare krav på svenska språkkunskaper hos personal i förskolan,
- tillstyrker ambitionen att skapa mer likvärdiga förutsättningar mellan landets förskolor,
- tillstyrker förslag om reglering av barngruppers storlek och personaltäthet, under förutsättning att förslagen finansieras fullt ut,
- är positiv till tidiga insatser för barn med identifierade språkliga behov,
- delar utredningens förslag att inte införa obligatorisk språkförskola,
- tillstyrker förslaget om förtydligande i skollagen om svenska som skolväsendets huvudspråk.

Kommunen vill särskilt framhålla att flera av förslagen innebär betydande ekonomiska och kompetensmässiga konsekvenser för kommunerna. Staten bör därför säkerställa långsiktig finansiering samt stöd för kompetensförsörjning.

Postadress	Besöksadress	Hemsida	Telefon	Organisationsnr
Härnösands kommun 871 80 Härnösand	Stadshuset	www.harnosand.se	0611-34 80 00	212000-2403
		E-post kommun@harnosand.se	Fax 0611-34 80 30	Bankgiro 5576-5218

DEL 1 Likvärdig förskola av god kvalitet

Kapitel 6. Likvärdiga förutsättningar för förskolan

Ställningstagande: Tillstyrks.

Kommunen välkomnar initiativ som syftar till att stärka likvärdigheten mellan huvudmän och förskolor.

Kommentar: En tydligare nationell styrning kan bidra till mer jämlika förutsättningar för barn oavsett bostadsort. Samtidigt är det viktigt att regelverket utformas så att kommuner med olika strukturella förutsättningar ges möjlighet att uppnå målen. Att stöd bör utformas så att även mindre och geografiskt vidsträckta kommuner kan delta på likvärdiga villkor. Kommunen vill särskilt framhålla behovet av framförhållning. Tillfälliga eller korta statsbidrag riskerar att försvåra rekrytering och planering och bör därför undvikas. En nationell strategi bör därför innehålla konkreta insatser för både utbildningsplatser, vidareutbildning, kompetensutveckling och åtgärder för att behålla personal i yrket.

Kapitel 7. Barngruppers storlek och personaltäthet

Ställningstagande: Tillstyrks med synpunkter

Kommunen delar utredningens bedömning att mindre barngrupper och god personaltäthet skapar bättre förutsättningar för trygghet, omsorg och lärande. Förslaget får dock betydande konsekvenser för kommunernas ekonomi och kompetensförsörjning. En grundbemanning kan bidra till bättre arbetsmiljö och högre kvalitet.

Kommentar: Kommunen anser att staten ska finansiera de varaktiga kostnader som följer av krav på fler grupper, fler lokaler och mer personal. Övergångsbestämmelserna behöver ge kommunen realistisk tid för lokalförsörjning, rekrytering och kompetensutveckling. Kravet bör dock utformas så att det inte skapar incitament att ersätta utbildad personal med fler personer utan relevant kompetens.

Kommunen vill därför framhålla vikten av att nationella krav följs av långsiktig statlig finansiering. Samt att huvudmännen fortsatt ges möjlighet att organisera verksamheten utifrån lokala behov och förutsättningar utan att kvaliteten i verksamheten riskeras. Kommunen föreslår därför att regeringen vid den fortsatta beredningen analyserar samspelet mellan personaltäthet,

andelen legitimerade förskollärare, annan relevant kompetens och barnens faktiska behov.

Kapitel 8. Krav på svenska språkkunskaper hos personal i förskolan

Ställningstagande: Tillstyrks med synpunkter

Härnösands kommun bedömer att förslaget i huvudsak ligger i linje med ambitionen att stärka kvalitet, likvärdighet och barns språkutveckling. Vid genomförandet behöver dock hänsyn tas till kommunernas ekonomiska och organisatoriska förutsättningar.

Kommentar: Staten bör samtidigt erbjuda kompetensutvecklingsstöd och övergångsregler som behöver kompletteras med långsiktiga nationella insatser för att möta bristen på utbildad personal. Ett nationellt kartläggningsmaterial måste mäta språkfärdigheter som är relevanta för arbetet i förskolan och tillämpas transparent, likvärdigt och icke-diskriminerande. Innan nya krav träder i kraft behöver staten säkerställa tillgång till finansierad kompetensutveckling och ett tydligt stöd för arbetsgivarens hantering.

DEL 2 Obligatorisk förskola för vissa barn

Kapitel 10-11. Utgångspunkter och rättslig analys av en obligatorisk förskola för vissa barn

Ställningstagande: Avstyrks.

Utredningen föreslår inte att en obligatorisk språkförskola införs utan betonar i stället utveckling av den ordinarie förskolans kvalitet. Kommunen delar denna bedömning. Barns behov av språkutveckling bör i första hand mötas genom en högkvalitativ och likvärdig ordinarie förskola.

Kommentar: Kommunen anser att målet i första hand bör nås genom tidig uppsökande verksamhet, förtroendeskapande kontakt med vårdnadshavare, tillgängliga förskoleplatser och språkstärkande stöd med hög kvalitet.

Kapitel 12-13. Språkstärkande insatser och språkutvecklande stöd och språkbedömning i svenska i förskolan

Ställningstagande: Tillstyrks delvis.

Kommunen delar utredningens bedömning att tidiga språkstödjande insatser är viktiga för barns fortsatta utveckling och möjligheter att nå utbildningens mål. Samt bedömer kommunen att det är positivt att svenska språkets ställning i verksamheten tydliggörs. Förtydligandet skapar en mer enhetlig reglering samtidigt som stöd till flerspråkighet bör värnas.

Kommentar: Kommunen anser vidare att hänsyn bör tas till lokala förhållanden, särskilt i kommuner med stora geografiska avstånd eller begränsad tillgång till särskilda verksamheter.
Härnösands kommun är tveksam till förslaget om språkbedömning av barn under höstterminen det år de fyller tre år. Att bedöma barn i så låg ålder inom förskolans verksamhet väcker frågor om bedömningens syfte, utformning och konsekvenser för barnet.
Barns språk och utveckling följs redan inom barnhälsovården. Det behöver därför tydliggöras hur förskolans språkbedömning ska samordnas med barnhälsovårdens uppdrag, så att överlappande bedömningar undviks.

Ekonomiska konsekvenser

Härnösands bedömer att flera av förslagen kan medföra betydande och varaktiga kostnader samt påverka lokalförsörjning, rekrytering, organisationsförändringar, kompetensutveckling, digitala system och myndighetsutövning. Ökad likvärdighet bör i möjligaste mån samordnas med befintliga system för att begränsa administrationen.
Kommunen utgår från att den kommunala finansieringsprincipen tillämpas fullt ut och att kommunerna kompenseras för de ökade kostnader som följer av nya statliga krav. Idag finns inga lokala beräkningar på de ekonomiska konsekvenserna.

Avslutande synpunkter

Härnösands kommun ser positivt på utredningens ambition att stärka kvaliteten och likvärdigheten i svensk förskola. Kommunen bedömer att flera av förslagen kan bidra till bättre förutsättningar för barns språkutveckling och lärande.
Kommunen rekommenderar att regeringen går vidare med åtgärder som stärker kunskapsstöd, kompetensförsörjning, kvalitet och tidiga språkstärkande insatser.
Förslag som innebär bindande bemanningskrav, språkbedömningar eller utökade skyldigheter för kommunerna bör justeras och konsekvensutredas ytterligare i nära dialog med kommunsektorn.
Kommunens slutliga ställningstagande för att reformerna ska få avsedd effekt krävs dock att genomförandet sker med hänsyn till kommunernas förutsättningar samt att erforderliga ekonomiska resurser säkerställs.